

"Интернет желісіндегі баланың қауіпсіздігі"

Интернет-бұл жаңа білімнің тамаша көзі, бос уақытты алып, оқуға көмектеседі. Бірақ интернет желісі көптеген қауіптерге толы. Өртүрлі жағымсыз жағдайлар туындаған кезде сол мүмкіндіктен оңай шығу жолы туралы балалармен сөйлесуді ұмытпаңыз. Есіңізде болсын балаларыңыздың интернеттегі қауіпсіздігінің 90% пайызға сізге байланысты. Балаларға әр компьютерде, ноутбукта жеке IP мекенжайы бар екенін ескертіңіз. Сондықтан пайдаланушының мекен-жайы мен деректерін орнату әрқашан өте оңай.

Балаларды теріс ақпараттан қалай қорғауға болады?

Виртуалды кеңістік саласында жаңа технологиялардың дамуына, оның ішінде Интернет желісінің таралуына байланысты кәмелетке толмағандардың күмәнді мазмұндағы және жалпы қабылданған этикаға қайшы келетін ақпаратқа қол жеткізуіне байланысты жағдай туындайды. Қазіргі уақытта кез - келген адам, оның ішінде компьютерлік технологиялар саласындағы білімі бар кәмелетке толмаған адам интернетте сақталған деректерге қол жеткізе алады немесе өз веб-ресурсын құра алады.

Балалардың интернет желісін пайдалануына ата - аналар тарапынан бақылаудың болмауы-кәмелетке толмағандардың теріс ақпаратқа қол жеткізуінің себептерінің бірі. Балалардың Интернет желісін қауіпсіз пайдалануы бойынша ата-аналарға жадынама. Сіздің балаларыңызды күмәнді мазмұндағы ақпараттан және жалпы қабылданған этикаға қайшы келетін негізгі ережелер балаларға заңмен байланысты мәселелерден аулақ болуға көмектеседі.

1-ші ЕРЕЖЕ

*Дүниежүзілік ғаламтордағы балаларыңыздың іс-әрекеттеріне мұқият қараңыз:

*Балаларды Интернетте "еркін жүзуге" жібермеңіз. Баланың Интернетпен қарым-қатынасына белсенді қатысуға тырысыңыз, әсіресе даму кезеңінде.

2-ші ЕРЕЖЕ.

Балаға желінің мүмкіндіктері мен қауіптері туралы хабарлаңыз:

* Балаға интернетте өмірде сияқты "жақсы" да, "жаман" адамдар кездесетінін түсіндіріңіз. Егер бала басқа интернет пайдаланушысының теріс немесе зорлық-зомбылыққа тап болса, ол бұл туралы жақын адамдарына хабарлауы керек екенін түсіндіріңіз.

* Баланы өзіне қажетті ақпаратты іздеуге және оны сіздің көмегіңізбен тексеруге үйретіңіз.

* Ақшаны жоғалтпау үшін баланы ақылы ақпаратты жүктеуге және Интернеттен ақылы қызметтерді алуға, әсіресе sms жіберу арқылы алуға мұқият болуға үйретіңіз.

* Балаңыз пайдалана алатын пайдалы, қызықты, қауіпсіз ресурстардың тізімін жасаңыз және оларды пайдалануға кеңес беріңіз.

3-ші ЕРЕЖЕ

Балаңыздың желіде болуын бақылаудың ыңғайлы түрін таңдаңыз.

- Компьютерге қажетті бағдарламалық жасақтаманы орнатыңыз – ата-аналық бақылау және антивирус.
- Егер сіздің балаңыз бастауыш сынып оқушысы болса және үйде жиі жалғыз қалса, балаңыздың интернетте болу уақытын шектеңіз.
 - Егер компьютерді отбасының барлық мүшелері қолданса, оны баланың бөлмесінде емес, барлық отбасы мүшелеріне қол жетімді жерге орнатыңыз.
 - Балаңыз кіретін ресурстарды үнемі қадағалап отырыңыз. Компьютердің қарапайым параметрлері сіздің балаңыздың қандай ақпаратты қарағанын білуге мүмкіндік береді.

4 ЕРЕЖЕ

*Балалардың қауіпсіздігін қалай қамтамасыз ету керектігін білу үшін компьютерлік сауаттылықты үнемі арттырыңыз:

* Компьютерлік және Интернет сауаттылық деңгейін арттырудың ыңғайлы мүмкіндіктерін пайдаланыңыз, мысалы, курстарға бару, арнайы әдебиеттерді оқу, сарапшылармен кеңесу.

Ата-аналарға арналған негізгі ережелер

1. Балаларыңыздың Интернетте не істейтіні туралы хабардар болыңыз. Олардан сіз бұрын қолданбаған әртүрлі қосымшаларды қалай қолдану керектігін үйретуді сұраңыз.
2. Балаларыңызға өздері туралы ақпаратты желіде жарияламау керектігін түсінуге көмектесіңіз: ұялы телефон нөмірі, үй мекенжайы, мектеп нөмірі, сонымен қатар фотосуреттерді (Өз және отбасы) көрсету. Өйткені, кез-келген адам мұны көре алады және оны өз пайдасына пайдалана алады.
3. Егер сіздің балаңыз спам (қалаусыз электрондық пошта) алса, оған мұндай хаттарда жазылғандарға сенбейтінін және оларға ешқандай жауап бермейтінін ескертіңіз.
4. Балаларға бейтаныс адамдар жіберген файлдарды аша алмайтындығыңызды түсіндіріңіз. Бұл файлдарда вирустар немесе ұятсыз немесе агрессивті мазмұндағы фото, видеоматериалдар болуы мүмкін.
5. Интернеттегі кейбір адамдар өтірік айтуы мүмкін және олар өздері айтқан адам болмай шығуы мүмкін екенін түсіндіріңіз. Балалар ересектерсіз ешқашан өз бетінше, шын өмірде білмейтін желілік достармен кездесуге тиым салыңыз.
6. Балаларыңызбен үнемі байланыста болыңыз, оларға интернеттегі басқа адамдардың іс-әрекеттеріне қалай дұрыс әрекет етуге және жауап беруге кеңес беріңіз.
7. Егер біреу желіде ренжітсе немесе агрессивті мазмұнға тап болса, балаларыңызға дұрыс жауап беруге үйретіңіз. Мұндай жағдайда олар қайда жүгіне алатындығын айтыңыз.
8. Балалар пайдаланатын компьютерде сүзгілеу құралдары дұрыс орнатылғанына көз жеткізіңіз.

Есіңізде болсын! Бұл қарапайым шаралар, сондай-ақ балалармен интернетте жұмыс істеу ережелері туралы сенімді әңгімелер баланы Дүниежүзілік желі арқылы танымдық сапарға шығарып, өзіңізді тыныш сезінуге мүмкіндік береді.

№ 19 ЖОББМ психологиялық қызметі